

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK

S prihodnjim torkom začne izhajati
„JUTRO“ zopet vsak dan.

Ne čudimo se!

Ljudje se pri nas čudijo in ne morejo tega razumeti, — da je slovensko kmetstvo ljudstvo tako klerikalno, da ima klerikalna stranka v tem ljudstvu tako močno zaslonbo, da je takorekoč vsegamogočna in lahko se reče edina reprezentantinja slovenskega ljudstva.

Mnogi naši dobri ljudje so začeli že obupavati nad našim narodom, češ, tega ni mogoče iztrgati iz klerikalnih krempljev, ta narod je zabit in potemtakem tudi izgubljen za vedno, na to pa pride malokdo, da bi iskal prave vzroke, zakaj stoji naše kmetstvo ljudstvo tako trdno na strani klerikalne stranke, četudi ta zlorablja zaupanje, ki ji ga ljudstvo izkazuje.

In vendar je ta pravi vzrok tako lahko najti: kmetstvo ljudstvo se oklepa klerikalne stranke zato, ker druge stranke na Slovenskem posebno na Kranjskem, sploh ni.

Narodno-napredna stranka je meščanska, torej ljubljanska stranka, ker razum v Ljubljani Slovenci sploh nimamo meščanstva pravega ki ne bi imelo z takozvanimi agrarci takorekoč enakih interesov, to so spravidel klerikalci, začeli so voditi čisto agrarno politiko in s tem so pridobili ne samo kmetstvo ljudstvo, temveč tudi prebivalstvo majhnih mest na deželi, ki imajo v glavnem enake interese kot kmetstvo prebivalstvo. Interesi ljubljanskega prebivalstva, so deloma v navskrižju z interesi izvanljublanskega prebivalstva in dokler bo narodno-napredna stranka nastopala proti agrarcom, ne more vendar zahtevati od teh da bi stopali pod njen prapor.

Ali ni naravnost smešno, ako išče na kmetih državnozborni mandat ljubljanski tržni nadzornik Ribnikar, ki grmi na vseh shodih v Ljubljani proti cestnemu zakonu češ, kako pridemo Ljubljanci do tega, da vzdržujemo kmetom ceste? Takega človeka kmet vendar ne more voliti, ker bi s tem izdajal svoje interese, ki jih tak kandidat ne more zastopati.

Ne bomo se pečali z vprašanjem, ako so interesi ljubljanskega prebivalstva res tako močno nasprotni interesom kmetkega ljudstva zadostuje nam dejstvo da narodno-napredna stranka vedno in prav rada naglašala svoje protiagrarno stališče, ona je postala čisto ljubljanska lokalna stranka in samo po sebi je umljivo, da ona kot taka ne more iskati mandatov na deželi in zato nimajo klerikalci na deželi — nobene protistranke in v tem leži njihova moč; so pač bili klerikalci vedno boljši politiki od naprednjakov in kdor se čudi temu, da narodno-napredna stranka ne more priti na deželi klerikalcem do živoga, ta je slepec, ki ne vidi, ali pa noče videti pravih vzrokov, zakaj je položaj tak.

Ako bi hotela imeti narodno-napredna stranka kakih uspehov na deželi, bi morala prenehati biti ljubljanska lokalna stranka, morala bi postati agrarna; ako pa ona noče postati agrarna stranka, nima na deželi ničesar iskati in stori najbolje, ako na deželo sploh ne gre.

To je vendar jasno. Kako more biti antiagrarec ob enem agrarec, oziroma, kako more iskati nasprotnik agrarcev pristašev med agrarci? To more delati samo „politik“ Ribnikarjevega kalibra, drugi naprednjaki so že toliko pametni, da sami sprevidijo, da na kmetih nimajo — dokler je njihova politika antiagrarna — ničesar iskati.

Klerikalizem je torej na kmetih močan zato, ker ga nihče ne pobija in on bo močan toliko časa, dokler ne stopi proti njemu kaka antiklerikalna agrarna stranka in sicer resnično agrarna stranka, ki ji agrarstvo ne bo samo slepilo, kot je to pri klerikalcih, temveč prava in resnična vsebina.

Naj nas nihče napačno ne razume. — Naš namen ni dati „Stimmung“ za ustanavljanje kake nove stranke, ker „Jutro“ ni bilo za to ustanovljeno. Hoteli smo samo izreči naše mnenje o vzrokih, ki so napravili klerikalno stranko močno in o načinu, po katerem bi se klerikalno stranko dalo ubiti. Storili bodo to — namreč ubili klerikalno stranko — samo napredni agrarci, narodno-napredna stranka tega ne stori, ona more braniti samo Ljubljano pred klerikalnimi naskoki.

„Vojna“ na Balkanu.

Leto za letom se govori in piše o vojni, ki nastane na Balkanu „vsak hip“, ker so te in te države že mobilizirale svoje vaje in so že popolnoma pripravljene na boj, in samo čakajo — na bogsigavedi kaj...

Vsako pomlad se ponavljajo take vesti, ki kmalu utihnejo, da se prihodnje spomlad — zopet rodijo, zopet utihnejo itd., — od leta do leta ista pesem, tako, da v vojno na Balkanu nihče več ne veruje, in tudi ako kdaj resnično nastane, ne bo tega nihče verjel, dokler ne vidi s svojimi očmi ranjencev.

Tudi letos so nekateri listi že začeli peti to obrabljeno melodijo, ali občinstvo je postalo že „neobčutno“ za te balkanske senzacije, ki jih jemlje ravno tako „resno“, kot pravljice o velikanski morski kači, ki se pojavljajo v raznih listih v vročih poletnih mesecih, ko vlada suša povsod in tudi — v mnogih redakcijah.

Na Balkanu ni za sedaj nobene neposredne vojne uvernosti in je najbrže niti ne bo še tako kmalu. Kdo hoče početi vojno in s kom? Bolgarija s Turčijo, kakor kombinirajo te dni nekateri listi, ki vedo celo povedati, da je bolgarska armada že pripravljena na odhod proti Macedoniji? Kaj šo! Bolgarska na kaj takega gotovo niti pomišlja, ker ima dosti drugih, večjih skrbi, posebno pa zato ne, ker ni upanja, da bi imela od take vojne posebne koristi.

Srbija za sedaj gotovo tudi ne misli na kako vojno s Turčijo, ker se mora pripravljati za večje in težje naloge, ki jo čakajo v bližnji bodočnosti, ob enem mora pa paziti na nevarnost, ki ji preti z druge strani.

Grška se tudi ne misli spoprijeti s Turčijo, ker so ji gotovo še v dobrem spominu porazi, ki jih je doživela v zadnji vojni s Turčijo. Sicer pa, čemu bi se Grška vojskovala, ko dobi Kreto gotovo prav kmalu tudi brez vojne? Na osvajanje drugih turških provinc pa Grška — vsaj za sedaj — gotovo ne misli.

Kdo se bo torej vojskoval, s kom in zakaj?

Brez skrbi naj bo Evropa! Spomlad je prišla in tudi odide, ne da bi došlo na Balkanu do kake vojne, vsaj letos še ne, ker ni nobenega pravlega povoda za to. Razna balkanska vprašanja še niso dozorela tako, da bi se jih začelo končno reševati in bog ve, kdaj toliko dozorijo!

Trst-Primorje

Za „Jutrov“ sklad je daroval g. Ivan Cergol iz Beke pri Klanou 50 vinarjev. Iskrena hvala!

„Edinost“ za — krumirstvo. Kdo bi si mislil, da bi „Edinost“, ki se sicer prav rada kar oedi samega demokratizma, nagovarjala stavkujoče krojaške pomočnike, da bi — krumirili. Seveda je to „Edinost“, zavila v nekaj „narodni“ plašč, ali ta je preveč — proziren in pod njim se lahko vidijo pravi kremplji. So pač čudna pota božje previdnosti in „Edinosti“.

Hvaležna naj nam bo „Edinost“, ker smo ji pridobili stalnega odjemalca v osebi onega L. iz Grete, ki hoče veljati za dobrega naprednjaka, pa sta oba njegovta sina — renegata. Moža je bilo sram, ker smo mu očitali, da si v tobakarni izposojuje „Edinost“ vsak dan, mesto da bi jo kupoval in sedaj jo vsak dan kupi, izposojuje si pa samo še „Jutro“, kar mu pa velikodušno odpuščamo, ker tega vendar ne moremo zahtevati od njega, da bi še „Jutro“ kupoval, ker bi ga v „Narodnem domu“ potem prekleli in kam bi se revež potem obrnil, ko ga nikjer drugje ne marajo, sicer smo pa zvedeli tudi to, zakaj se ta mož sploh dela narodnjaka. Stvar je naslednja: sinova sta mu trgovca in imata kot renegata med Italijani svoje odjemalce, oče pa je „narodnjak“ in imata sinova zagotovljene tudi slovenske odjemalce. Mož je majhen diplomat, ali ljudje so ga začeli vseeno spoznavati.

Odposlanec tržaškega župana pri odkritju novega zvonika sv. Marka v Benetkah, avijatik Widmar, baje ni bil posebno prijazen sprejet. Sicer je nosil sabo lastnoročno pismo tržaškega župana beneškemu županu, ali ta „ni imel časa“, da bi ga takoj sprejel, temveč mu je baje sporočil, da ga sprejme še le naslednji dan. Tako se govori po Trstu, kaj je resnice na tem, tega pa ne vemo, ali verjetna je ta

stvar zelo, ker je znano, da Benečani niso tako navdušeni, kot naši „Italijani“.

Resnici na ljubo. Sodrugi iz Sv. Križa so čutili potrebo odgovoriti v svojem glasilu na dopis v „nekem“ tržaškem listu v zadevi veselice pevskega društva „Skala“ Mi bi sodrugom svetovali samo to, da naj naučijo svoje somišljenike malo več olike. — e se že nočejo udeležiti naših prireditve naj bi se za ta čas vsaj podali čez lužo kamor spadajo s svojimi italijanskimi pesmimi. Omenjeno, bodi pri tej priliki, da je sklenil socialistični odbor, da bo moral plačati vsak socialist, ki se udeleži prireditve „Skale“, 1 krono kazni. Ako so narodnjaki res bojkotirali socialistično veselico, so ostali vsaj doma in niso šli izzivat, kot socialni demokrati. Socialistom se je pridružil tudi župnik, ki je s priznice agitiral proti veselici „Skale“.

Delavci v škedenjskih plavžih sužnji. Ni bolj izkoriščanih delavcev, kakor so delavci v škedenjskih plavžih. Ubogi siromaki delajo 12. ur na dan, ob nedeljah in praznikih pa po 18. ur na dan. To je protipostavno. Kaj takega bi se danes v drugem tisočletju ne smelo goditi. In če pri tem še to pomislimo, da imajo delavci škedenjskih plavžev pri tem dolgem, napornem in nevarnem delu še majhne plače, da se skoraj ne morejo preživljati, da morajo pri težkem delu še stradati, nam mora zavreti srd v našem srcu. Vsi ti sužnji, ki tam doli prodajajo svoje telesne moči krutemu kapitalizmu, so Slovenci in Hrvatje. — Torej naši krvni bratje so in žnijimi vred trpmo tudi mi, kajti, če smo narodni, nas mora vezati tudi ljubezen do njih, ker se pretaka v njihovih žilah naša, v naših pa njihova kri. No, pa tudi to suženstvo v škedenjskih plavžih se bo odpravilo. Vsako suženstvo je krivično, je nemoralno, če obstoja, obstoja proti naravnim zakonom.

Imetnik tvrde Pircher & Parnich še sedaj ne ve, da se pravi Slovincem laško Sloveni in ne „ščavi“, kakor nas vedno zmerja. Naši zavedni trgovci bodo znali spomniti na to dotičnega gospoda takrat, kadar jim pride ponujati svoje blago.

„Narodna delavska organizacija in in „Zveza jugoslovanskih železničarjev“ priredita o priliki proslave delavskega praznika 1. majnika v sredo, 1. majnika t. l. ob 9. uri dopoldne Veliki manifestacijski shod v dvorani „Narodnega doma“ v Trstu. Po shodu bo obhod po mestu z godbo N. D. O. in društveno zastavo. — Popoludne ob 2. uri zbirališče pred „Narodnim domom“, odkoder obhod točno ob 2 in pol popoludne z godbo in zastavo na veliki vrt „Konsumnega društva“.

„Jadran“ pri sv. Jakobu, kjer se vrši velika ljudska veselica z godbo, petjem, plesom i. t. d. Pri veselici in plesu svira godba N. D. O. pod vodstvom gosp. Majcena. Sodelovalo bo več pevskih društev. Vstopnina k veselici 40 vin. za osebo.

„Delavsko Slov. Izobraževalno društvo“ sklicuje za danes dne 28. t. m. ob 10 uri predpopoludne na vrt gostilne ulica Stadion št. 19 javen shod s sledečim dnevnim redom: 1. „Delavec in kmet v socialnem življenju“, predava učiteljica P. Hočevar; 2. naši nameni; 3. slučajnosti. Ob slabem vremenu drži se shod v prvem nadstropju iste hiše. Delavci in delavke! Vam je namenjeno društvo. Vaš obupni položaj vas sili da sežete po onem sredstvu s katerim se bode te uspešno bojevali za vaše pravice, to sredstvo, ta močna sila ki vam bode dala poguma je prosveta. Zato pa pridite mnogoštevilni na ta shod, da boste jasno dokumentirali da hočete napredovati!

Iz Beke pri Klanou (v Istri) nam poročajo: Naše pevsko društvo „Lilija“ je imelo svoj redni občni zbor dne 12. t. m. in je s tem dokazalo, da ni zaspalo, kakor si mislijo in se že veselijo naši starokopitneži, ki so bolj potrebni izobrazbe kot kruha. Naj se starokopitneži nikar ne veselijo, ker društvo ni zaspalo, četudi v preteklem letu radi raznih zaprek ni delovalo. V tem letu bo pa skrbel novi odbor, da bo društvo napredovalo in se razvijalo. Za predsednika je bil izvoljen Ivan Sanein, za podpredsednika Josip Kozina, za blagajnika Mihael Kozina, za tajnika Ivan Cergol, za odbornike Andrej Cergol, Anton Kozina, Andrej Požon in Josip Zobeč. Sklenilo se je prirediti plesni venček z dražbo raznih predmetov in sicer v nedeljo, dne 12. maja. Sviralo bo godbeno društvo „Lira“ od Sv. M. M. Spodnje. K tej prireditvi se že sedaj vabijo prijatelji neprisljane zabave.

„Jutro“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — zjutraj. Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Glavno uredništvo in ura je v Trstu, ul. — Commerciale št. 8-10, kamor naj se naslovijo vse denarne pošiljave in dopisi. — Za Ljubljano in okolico je uredništvo in uprava v hotelu „Malič“ v Ljubljani. — Po pošti sprejemano stane „Jutro“ mesečno K. 1.50, četrtletno K. 4.50, celoletno K. 18.— za inozemstvo celoletno K. 28. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Oglasi: 1 mm. visokosti četverstolpne vrste 6 vinarjev, pri večkratnem oglaševanju primoren popust Mali oglasi: 5 vinarjev za besedo. — Za odgovor je priložiti znamko.

Zanimivo. Na Greti stanuje neka istrska Slovenka — menda se piše Andrejčič — je huda „Italijanka“, pošilja otroke v italijanski otroški vrtec in jih sploh vzgaja v čisto italijanskem duhu, samo — očenaš jih uči moliti slovenski, to pa zato, ker ona ne zna laškega očenaša in mora učiti otroke vsaj nekoliko slovenskih besed. —

Stanovanjsko oderuštvo v — Trstu presega že vse meje in postaja vedno večje. Nek slovenski zdravnik — ime za sedaj zamolčimo — je kupil pri sv. Jakobu hišo in je takoj zvišal najemnino za 25%, za neko majhno stanovanje za katero se je prej plačalo 21 kron mesečno, zahteva sedaj 25 kron in pravi, da to niti ena krona ni na dan, torej lahko vsak plača. Ta hišni posestnik pravi, da je to njemu premalo, ako mu prinaša hiša samo kakih 6% kupne cene! Danes je vsakdo lahko vesel, ako vloži svoj kapital tako, da se mu obrestuje s 6 odstotki.

Stavka krojačev. V petek popoludne se je vršil v prostorih „Berger“ številno obiskani shod stavkujočih delavcev in delavk, katerih število je doseglo 500. Na shodu so poročali, g. Igljič, predsednik odbora stavkujočih, nadalje Todeschini, tajnik strokovnih organizacij in krojač Viello. Ko je predsednik konstatiral, da med stavkujočimi vlada sloga in disciplina, je naznanil da se gospodarji drže trdovratno tega, da ne priznajo organizacije in ne vpoštevajo nobene njih zahteve. Ko sta potem govorila že omenjena Todeschini in Viello, so delavci sklenili vstrajati v boju do končne zmage. Delavci in delavke skoraj splošno, delajo vsi od komada kar pa gospodarji tako slabo plačajo, da najboljši krojač komaj da zasluži 24—26 K na teden. Če pa nadalje pomislimo, da delajo samo šest mesecev v letu pridemo pač lahko do zaključka, da je njih nastop opravičen.

Splošni pregled tržaških dogodkov

Tržaški Italijani so minolih dni doživeli ogromno blamažo. V četrtek, dne 25. t. m. je bil v Benetkah posvečen novi stolp sv. Marka. To priliko so tržaški Lahi izrabili v to, da so dali izraza svojemu stremljenju. Tržaški avijatik Ivan Widmar je poletel iz Trsta v Benetke, a tržaški župan dr. Alfonz Valerio, mu je izročil lastnoročno, v njegovi lastnosti župana tržaškega mesta lastnoročno pismo, ki ga je imel Widmar po zraku ponesti županu Benetek, Grimaniju. — V to svrhu, to se pravi za ta simbolični polet, se je že več dni delala velika reklama ne le v Trstu temveč tudi v Benetkah. No, Widmar je res sijajno izvršil svojo nalogo: odletel s svojim „Bleriot“-om okoli 5. ure popoldne, je srečno preletel Jadransko morje in dospel kmalu po 6. uri zvečer v Benetke. Porabil je le uro in 18 minut. A kakšno razočaranje je nesrečni a pogumni letalec doživel, ko je dospel v Benetke!! Živa duša ga ni pričakovala: niti „hangarja“ za njegov letalnik niso bili pripravili v Benetkah. A ko je potem, takoj po svojem prihodu v Benetke, hotel k beneškemu županu Grimaniju, da mu izroči bratski pozdrav — pismo tržaškega župana, se je župan Grimani nahajal na nekem banketu ter mu javil, da ga ne more sprejeti, pač pa naj pride k njemu naslednji dan! Ni li bilo to postopanje vseh Benečanov in posebno pa postopanje župana Grimanija, kakor bi rekli Widmarju — ne kakor pogumnemu avijatiku, ampak kot nositelju pozdrava tržaškega mesta beneškemu mestu. „Kaj pa je tebe treba bilo?“ — V Trstu so namreč pričakovali, da bodo v Benetkah Widmarja sprejeli z največjim navdušenjem in da bo celo župan Grimani nestrno pričakoval Widmarjevega prihoda. In sicer vse to ozirom na pravi pomen njegovega poleta — od sv. Justa do sv. Marka.

Zaprta „polic. komisar“, Ladislav Štern, star 44 let, doma iz Takovca v Slavoniji, je bil minole nedelje aretiran, ker se je po raznih tolerančnih hišah in drugih beznicah v starem mestu izdajal za — policijskega komisarja. V četrtek je bil zato na okrajnem sodišču obsojen na 48 ur zapora.

K vlamu pri trgovcu Lewyju. Radi dogodkov v skladišču trgovca Julija Lewy v ulici della Stazione, so bili poleg Radovanovića atetirani neki Zivković, neki Stefanović in neki Mihajlović. Kakor je znano, je bil Radovanovića aretiran na Reki, a poslednji trije so bili aretirani v Trstu. Sicer ima pa sum, da so poslednji trije sodelovali pri vlamu pri Lewyju in pri napadu na njegovo osebo le jako slabo u-

logo. Trgovec Lewy ni umrl, temveč se mu stanje zboljšuje.

V Berlinu začne s 1. majnikom izhajati nov dnevnik za ženske, in ga bodo urejale ženske.

Banka za časopise, del. društvo. V Budimpešti se je ustanovila banka za časopise, s kapitalom od 100.000 kron. Banki je namen, podpirati razširjenje štampe, in časopisov. — V upravi so gg. S Vaso, E. Brachfeld in Gustav Mahler.

Italijanski napisi v Škedenju. Prijatelj lista nam piše: Cital sem večkrat v „Edinosti“, da je Škedenj prava narodna trdnjava, da so škedenjski Slovenci zelo zavredni i. t. d. Zato sem kar obstal, ko sem korakal pred kratkim skozi to „narodno trdnjavo“. Videl sem samo italijanske napise na trgovinah, brivnicah i. t. d. Mislim sem si, da se nahajam tam kje v kraljestvu. Nisem skoraj verjel, da je ta vas Škedenj. Podam se v neko trgovino, na kateri je bliščal seveda, kakor na vsaki, samo italijanski napis. V trgovini sem našel polno ljudi, ki so kramljali med seboj v slovenskem jeziku. Prav težko mi je postalo okoli srea, ko sem gledal pred seboj Slovence, ki so s svojim težko prisluzenim denarjem podpirali renegata, torej človeka, ki niti v toliko spoštuje slovenskega jezika dasiravno živi od Slovencev, da bi imel poleg italijanskega tudi slovenski napis na trgovini. Kaj ni mari to žalostno? Kar zjokal bi se človek nad nezavednostjo takih ljudi, ki podpirajo naše največje narodne nasprotnike, ki svoj denar dajejo njim, ki so nam bili že od nekdaj največji sovražniki: V Škedenju so sami Slovenci — Italijanov je samo par ducatov. Pri zadnjih volitvah se je to pokazalo. Rybarž je dobil v Škedenju okoli 600 glasov. Oblak, italijanski liberalcec pa niti sto. Pa tudi na Kristana ne smemo pozabiti, ki jih je dobil blizu par sto. Kristanu gotovo noben Italijan ni dal glasu, ker so volilni letaki in lepaki pisani v slovenskem jeziku. Torej, kaj naj porečemo mi potem k temu, če pri tem omenimo, da obstoji v Škedenju društvo „Sokol“, pevsko društvo „Velesila“ i. t. d. a da se blišče navzlic temu povsod, kamor se ozre oko, samo laški napisi, ki delajo pravó sramoto slovenskemu narodu? „Edinost“ pa naj ne hvali vedno, temveč naj od časa do časa opozarja tudi na napake, ki bodo odpravljene samo, ako se bo opozarjalo na njih. (Posvečali bomo razmeram v Škedenju posebno pozornost. Ur.)

Kdo bi si mislil — da bo pogumni avijatik — božji volek? Oni božji volek namreč, ki se otroci z njim tako radi igrajo, si ga denejo na roko in mu pravijo: „leti leti, božji volek...“

Tržaški župan je tudi otrok in si je vzel za božjega voleka avijatika Widmarja, dejal si ga je na roko in mu rekel: „leti leti, božji volek, tam v lepe in slavne Benetke, odnesi mojemu beneškemu tovarišu prijateljski pozdrav in to-le z mojo roko pisano pismo...“

Božji volek Widmar je vzel pismo spravil ga nekam pod peruti in se ponosno dvignil v zrak, okrožil je parkrat tržaškega patrona sv. Justa, potem pa pogumno sfrčal čez lužo proti Benetkam, kjer ga je sprejelo dosti radovednežev, ali beneškega župana ni bilo nikjer.

Seveda beneškemu županu se ni zljubilo priti k sprejemu tržaškega božjega voleka, ko je bilo tam veliko drugih božjih volekov, ki so prinesli v Benetke gotovo več „beci“ kot tržaški božji volek.

In v Benetkah so „beci“ v velikih časteh — ravno tako, kot v „slovenskih“ letoviščih, kjer so ljudje že pozabili reči „dober dan“ tako so navajeni na „guten Tag“, ker mislijo, da je vsak letovišar Nemeec in tudi ako je Slovenec, mora v „slovenskih“ letoviščih govoriti nemški, ako noče ostati lačen in žejen.

V tem oziru so Benečani res zelo sorodni našim Gorenjcem, samo tega ne vem, ali so Benečani potomci Gorenjcev, ali so pa ti potomci Benečanov.

Mislilo se je, da nastane radi božjega voleka prava burja v Trstu, pa od vsega tega ne bo menda nič, pač pa je zelo neverjetno, da bo tržaški župan še večkrat tako otročji in tudi avijatik Widmar bo hotel gotovo še sluziti za božjega voleka.

Jaz sem pa danes slebe volje, pa neradi blamaže, ki jo je doživel tržaški župan, ker to mene nič ne briga, temveč zato, ker še vedno burja piha, ko bi vendar lahko že enkrat prenehala in pa radi nesreče, ki se je pripetila mojemu prijatelju gretskemu škratku, ki ga je povozil Kozulčev avtomobil in presekal na dva dela, od katerih se je eden takoj osamosvojil in si nadel ime rojanski škrat. Tako imam sedaj mesto enega celega — dva polovična škrata.

Bav-bav.

Ljubljana-Kranjsko.

Dva bela jurija nasleda „Zelenemu Juriju“. Ej ta „Zeleni Jurij“ iz Dolenjske ceste je tič, da mu ga ni kmalo para. Skozi 2 leti je vlekel zavedne narodovce, ki so delali z vsemi pihali reklamo, zanj reklamo, da je na jurjevanju na ljubljanskem gradu točil nemško pivo, a Ciril-Metodovi družbi je iz polnega žepa kazal fige. Mi smo tiča takoj prvo leto progruntali. Ko smo se takrat zamerili zavednim narodovcem. Za to so lani delali še večjo reklamo zanj. Mi pa smo tudi lani spoznali tega tiča. Se le na naše opetovane pozive in še le ko mu je družba sv. Cirila in Metoda poslala položnico, da plača obljubljeno nagrado od iztočenega nemškega piva, se je možakar odrezal, posegel globok v žep in poslal družbi... kaj mislite koliko? Cele tri krome. No po tej velikodušnosti so tiča še le spoznali. Za to so ga letos odklonili, naj svoj god jurjuje kjer hoče, le na družbeni veselici ne. Pa tič je tič in zadel je na druge strune. Požar na Ježici mu je prišel kakor nalašč. Po šablono zadnjih dveh let je sestavil reklamne notice, pa jih razdal na vsa uredništva ljubljanskih listov. V korist pogorelecem na Ježici to geslo je vleklo in „Narod“ in „Dan“ sta hitela da sta prehitela „Slovenca“ kamor pravzaprav spada ta „Zeleni Jurij“. Gospodje notice niso brali, romale so naravnost v tiskarno. Ko pa so bile v listu, so videli črno na belem, da so za enkrat prav lepo nasedli „Zelenemu Juriju“. Reklama previdno naperjena proti družbeni veselici na gradu. Sama aa sebi pa je ta reklama taka, da nikakor ne spada med uredniški del. Tiček je po ceni zletel skozi 3 uredništva, pri nas je vključil limanico enega stavka. V korist pogorelecem na Ježici sam obsedelna svoji limanici. Velik prijatelj klerikalec „Zeleni Jurij“ iz Dolenjske ceste, v pondeljek zjutraj bi radi videli tisto podpolo, ki bo na tej veselici nabrana v nedeljo na domačem jurjevanju. Pa tudi dokež, da se je podpora res oddala pogorelecem, bi radi videli. — Potom še le bomo vrjeli pravemu namenu tega kontra-jurjevanja.

V korist pogorelecem na Ježici. G. Juri Marenče, gostilničar na Dolenjski cesti priredi na Jurjevo nedeljo, to je danes, veliko veselico na korist pogorelecem na Ježici. Tako namreč čitamo iz osebno poslanega nam vabila, ki ima še raznih drugih reklamnih primesi. Ali ravno te reklamne primesi ne vzbujajo v nas posebno velikega zaupanja v pravi namen te prireditve. Kolikor je namreč nam znano, je na Kranjskem v zadnjem času bilo veliko takih pogorelcov, ki bi bili bolj potrebni take javne podpore, kot so oni na Ježici, katerih škoda je baje poluoma krita z zavarovalnico. Če se ne motimo, je ta „Zeleni Jurij“ tisti „Zeleni Jurij“, ki je lani ne Jurjevanju na gradu točil puntigamsko pivo, oziroma neslovensko pivo in nam prav še ni nič znano, da bi bil ta „Zeleni Jurij“ že odrajtal svoj obljubljeni dar v prid tiste družbe, pod katero zastavo je točil nemško pivo. Nas se je sicer od strani te družbe in to je družba sv. Cirila in Metoda, prezrlo povabiti na jurjevanje, vseeno pa ne maramo delati reklamo proti družbinemu jurjevanju na gradu. Radi nas lahko gre vsakdo k „Zelen. Jurju“ na Dolenjsko cesto, mi ga s tem nikakor ne maramo odvracati. Ali na narodno dolžnost podpirati to, kar vsi vemo, da je podpore potrebno, moramo vsakogar opozoriti. „Zeleni Jurij“ pa naj potem tudi pove, koliko podpore bo dal pogorelecem na Ježici.

Prilichen pouk za naše narodne dame. Iz ženskih delavskih krogov nam poročajo: Dandanes je tudi za žensko na nižji družabni stopinji priporočljivo, da razume več jezikov, pri nas vsaj tudi nemškega. Nekaj kar je nas bolj „brihtnih“ delavk, smo se tega daru tudi že privadile. In sicer nas to ni prav nič stalo. Kadar smo proste, gremo po ulicah tik za našimi narodnimi damami. Tu slišimo dve besede slovensko, a štiri za nameček so že nemške. Iz slovenskih dveh besed smo začele sklepati na daljno vsebino nemških. Izpovedka kakor že vsaka šola, je šlo tudi nam težko. Pa smo se oprijele ravno tiste metode kot smo jo slišale in jo še slišimo iz ust naših narodnih dam. In glejte, imele smo uspeh. Popolen uspeh pa smo doživele še le tedaj, ko smo naše narodne dame spremljale iz ulice v slaščičarne in sploh v trgovine. Tam smo takoj zapazile, da gospodje v trgovinah bolje nemško govore kot naše dame! In pa govore sploh vse nemško. Imele smo že gotove dame kakor pravimo „v grif“. Same boljše gospe in gospodične. Ko smo bile semtertja tudi na kakem javnem shodu, kjer so naši prvi možje navduševali „maso“ k naročni zavesti, smo izvedele, da ta in ta gospod je mož, ali lepše rečeno, je gospod soprog te in te gospe soproge in oče te in te gospe. Na ta način smo polagoma izvedle vse, kar je bilo treba za naš „jezikovni“ pouk. Ko smo začele nazadnje čitati še nemške romane, ki smo jih za par vinarja dobile pri slovenskih starinarjih zadej za Ljubljanioc, smo

nekega lepega dne, ko smo zopet imele „šolo“ v nemščini zadej za narodnimi damami na ulici, prišle do prepričanja, da mi nekdanje učenke, mi priproste delavke, hčere iz ljudstva, bolj razumemo in lepše govorimo nemški, kot naše prve zvezde, ki študirajo leta in leta po samostanskih šolah, po licejih, višjih gospodinjstkih in dekliških šolah i. t. d. V zahvalo za ta napredek smo zdaj sklenile sledečo resolucijo: Mi priproste delavke, hčere iz ljudstva, ki smo v prijetnem položaju, da govorimo kolikor mogoče čisto slovenski, in čisto nemščino, če govorimo nemški, smo pripravljene istotako brezplačno dati pouk našim narodnim damam v obeh jezikih. Ampak pogojno, da odslej one za nami hodijo in nas poslušajo kako treba slovenski ženi v prvi vrsti znati in govoriti slovenski in le če res potreba, tudi kako treba govoriti pravilno nemščino. Bog ve, ali bo ta resolucija sprejeta? — Dvomimo! Kolikor poznamo narodno zavest naših narodnih dam, celo zelo — dvomimo! Ured.

Zopet nova salomonska razsodba novomeškega diktatorja Golija. „Jutrovim“ bralecem že znani diktator Golija je izdal zopet novo salomonsko razsodbo. Ko smo jo dobili v roke, smo mislili, da je ta mož že — znorel. Pri posabno zdravi pameti ne more biti. Razsodbo smo dali na vpogled raznim gospodom, ki se po svojem poklicu bolj razumejo na salomonske razsodbe kot mi. Pa tudi ti so mnenja, da oni, ki je to rozsodbo zagrešil, ne more biti več normalen. Od dečkove matere zahtevati globo za zamudo v šolo, ob času, ko je Golija 13 letnega dečka kar po 14 dni zapiral v okrajno sodišče, čez 4 mesece za to pustiti rubiti mater, ne da bi za to rubežen kaj vedela, in ker je policaj to rubežen ker po domače opravil in brez vspeha, čez par dni pozneje pa mater pozvati v zapor na podlagi rozsodbe, ki naj bi se bila izvršila že 10. januarja, o kateri pa razen Golija nobena živa duša nič ne ve, to je nekaj, kar se zna zgoditi samo v Novem mestu. In poleg vsega tega je ta diktator še obsodil v prisilno delavnico vse Ljubljance, ki si upajo dvomiti, da on že zdavno ni več normalen. Če bi bili kot so klerikaleci bi rekli: bog je že na njegovem lastnem otroku kaznoval tega Heroda II. Pa tako zlobni nismo. Ampak taki pa smo, da pride ta salomonska sodba v celosti na dan.

K zgradbi belokranjske železnice. Pretekli teden se je delo vendar nekoliko razvilo, tako da se sme reči, da so začeli. Podjetništvo Samohrd še vedno izlorablja delavce. Pride delavce sestradan bogve odkod, ima v žepu par izprošenih vinarjev, pa ga silijo, da si kupi lopato in drugo orodje. In to podjetje hoče slovansko podjetje. Jej takim Slovonom! Da je delavstvo razburjeno in se na razne načine maščuje, to je čisto umevno. V Šmihelu so razbili kovačnico in odnesli kar se je dalo. Mi tega ne odobravamo, pač pa priporočamo delavstvu solidarnost in organizacijo. Če se tisti, ki se izdajajo za zastopnike delavstva, nič ne brigaje za te bele sužnje, preskrbeti hočemo mi, da se med dolenjskim delavstvom prične resna agitacija za organizacijo. In tedaj bodo delavski izkoriščevalci čutili, kaj se pravi z delavca se norca delat.

Mrcina v meniški kuti. Iz Novega mesta nam poročajo: Kdor hoče svojemu otroku prikrajšati jezik, naj se priporoči najnovejšemu specialistu za skrajšanje jezika patru Korneliju pobožnemu frančiškanku v Novem mestu. Svojo metodo je začel razvijati ob praktičnih poizkusih v šoli pri dečkih. Metoda je taka: Dečku, ki se mu je zameril, potegne z roko jezik vun, kakor „šintar“ kravi, a ko ga drži v roki, ga čisto ob koncu odsčipuje. G. pater ima potem posebno naslodo, če vidi, da na ta način operirani otrok krvavi iz ust. Ker pa stariši s to metodo niso bili preveč zadovoljni in je specialista za to zvedel, je nastudiral drugo metodo. Kmečki fantje je dejal sam pri sebi, udrihajo najraje po glavi, da tisti, kdor je te milosti deležen, ne šepa. Jaz pa bom, je dejal sam pri sebi, to metodo preobrniti. In od tedaj je začel dečke v šoli pretepati s palico po nogah, najraje po bedrih. Če bi to metodo praktical pri kakršnih fest puncah, bi že nič ne rekli. A kaj ima pobožni frančiškan veroučitelj od tega, da pretepa male dečke iz 1. razreda, spodaj po bedrih, tega ne moremo uganiti. Pa ima oblastveno dovoljenje za to metodo. Krajni in okrajni šolski svet sta mu to metodo. — Krajni in okrajni šolski svet sta mu to metodo kaznovanja šolske mladine prostodušno dovolila. Tam so gospodje sploh boljše se za stari sistem, ko so tudi vojake in obsojence pretepali s šibami po podplatih. To je že tako navada. Tam kjer je najvišji ideal inteligence pijača in žrtje tam se radi ohranjajo tudi taki ideali iz starega veka. Deželni šolski svet pa je daleč in dnevnega časopisja ne bere za take malenkosti. To je patru Korneliju vse znano. Za to je te dni nekemu sorodniku dečka, ki ga je pater do krvavih potplutb nabil, čisto predrzno

rekel: Pa me pojdite tožit kamor hočete, ne boste nič opravili! Vsaj v tem oziru ima prav g. pater Kornelij. Pri znanih korumpiranih razmerah v Novem mestu lahko opoldne pri solncu iščeš z lučjo pravice, pa je ne boš našel. V gostilno, n. pr. k Štemburju pridi, pa jo dobiš!

Kako se na Dolenjskem podpirajo domači obrtniki. Iz Novega mesta: Neki Kalinšek, rojak Slovence že nad 30 let pri raznih železnikih zgradbah preskrbuje obrt kantinerja. Povsod so mu bile oblasti prijazne, še celo na Nemškem je povsod brez ugovora dobil koncesijo. Tako je upal, da mu tudi ožja domovina ne bo odrekla tega trdega kruha. Prišel je že pred letom v Novomesto, da si pribavi koncesijo za kantino tamkaj na Loki, kjer bo največ delavcev, ker imajo opraviti s tunelom in mostom čez Krko. Pa mislite, da revež dobi koncesijo. Kaj še! Zato so pri nas samo razni Lončarič in Zurci dobrodošli, ti lahko kaj odrinejo, da pridejo gospodje v vas. Zure ima kar dve gostilni, Lončarič ima pa vse barake po Belokrajini. Ta dva sta seveda velika „reveža“ in take je treba podpirati. Drugi, ki so res reveži, pa naj poginejo če hočejo. Kalinšek je še tolikanj večji revež, kar je pri neki zadnji zgradbi pogorel. Pa no sami magnate Zurečevega in Lončaričevega kalibra najdeje milost v očeh naše birokracije. Tudi Judje in Lahoni se solnčijo v maslu te milosti. Tako so nekateremu Lahu poverili vožnjo iz Novega mesta do Metlike. Domači svorniki seveda niso za to. Te poznajo samo kadar trea davke plačati.

Čenjeni kandidatje in kandidatinje za prostovoljno pot na oni svet. Vi govo najbolj veste, koliko nebroj načinov poskušanih in posrečenih potov na oni svet si je ta nesrečni svet že izmislil. Obesiti se, vstreljiti se, skočiti v vodo... ta trojica ni danes že več moderna. Sploh če pogledate zgodovino takih prostovoljnih potov, morate sami pri sebi priznati, da dandanes tudi že na tem polju človeškega „izuma“ ni že prav nič več, kar že ni davno, davno bilo. Zato si v težkih urah, ko ste se sprli z vsem svetom, ali pa — vi ljubeči to dobro veste — le z eno osebo, ki vam je bila najbolj pri sreč, in ko ste se po dolgih mučnih premišljevanjih skregali s pametjo in korajžo za boj z življenjem, svoje nesrečno življenje zagrejujete že v vprašanji: kako pridem najlažje na oni svet. Tistim izmed vas, ki ljubite pri teh projektih tudi kak kosček romantike in želite, da se bo v kazen, da ste čutili potrebo še pred časom posloviti iz tega sveta, še dolgo govorilo o tem vašem koraku, in da spravite po koncu tudi tiste komodne gospe, ki radoživečim ne marajo privoščiti potrebne varnosti za življenje, svetujemo to le: Na ljubljanskem gradu se nahajajo še danes nezavarovane utrdbе, pod katerimi je precej globok propad. Mislimo, da je za ubiti se, ravno pripraven. Dočim v celi Ljubljani ne dobite prostorčka, kjer bi kdo takih kandidatov že ne poskušal svoje sreče v svoji nesroči, se ne spominjamo, da bi bil kdo izmed njih zašel tudi na te prav nič zavarovane utrdbе. — Morda pa je že kdo bil tam, pa se mu je preprav zdel preneznaten. Pa ni, samo malo neroden je treba biti pri skoku. Ker pa na drugi strani (namreč ker se tiče vprašanja teh kandidatov) nikakor nismo navdušeni, da bi še podpirali take kandidate, opremlja svoj nasvet s priporočilom, naj si vsak pri takem poizkusu vzame seboj — vrv. Pa dobro naj jo pritrudi ozgorje in dobro naj se jo drži dokler ne bo ozdolej. Ali tudi to svetujemo pod izrecnim pogojem, da se o tej poskušnji preje obvesti še — slavna mestna uprava, ki mora dati uradno dovoljenje za to. Pa na-poročevalce ljubljanskih listov nikar ne pozabiti! Ti bodo v najganljivejših poročilih napravili vsakega za mrtevga, če tudi za ves svet ne mara še iti na oni svet... Pa brez šale in krajše. Danes je na ljubljanskem gradu jurjevanje. Zvečer se to jurjevanje rado raztegne tudi na take nevarne točke, kot so nezavarovane utrdbе. Kako se v največji sreči zgodi lahko tudi kaka nesreča, če se kak „zeleni jur“ tamkaj za zeleno gomilo le predaleč iztegne na utrdbе. Nekaj takega bi se bilo zgodilo eno zadnjih noči, da dva Adam-Evina potomca nista bila še pravočasno — motena.

V nedeljo 5. maja 1912. priredi „Zveza Jugoslov. železničarjev“ podružnica Ljubljana prvi zabavni večer v areni „Narodnega doma“. Na sporedu bo: „Nemški ne znajo“, burka v enem dejanju. Komični prizori, petje in ples. — Vstopnina za nečlane 60 vin., za člane 30 vin. Začetek ob 7 in pol zvečer. Ker priredi ta mlada podružnica s tem svojo prvo veselico v Ljubljani se pričakuje od slavnega občinstva obilne udeležbe. Odbor.

Na naslov železniške uprave državnega kolodvora v Ljubljani. Iz občinstva smo prejeli: Ob zanemarjenem hodniku na cesti proti državnemu kolodvoru se nahaja lesena ograja, iz katere štrlijo proti hodniku koli, kakor kakšni bajonet. Če gre človek zvečer ali po noči po tej

Romeo Doplicher

trgovina s klobuki

TRST — Corso šte. 30 — TRST

Prodaja klobuke prvih tovarn, posebni izbor trdih angleških klobukov. Velika zaloga čepic za popotnike in športnih.

NOVO POGREBNO PODJETJE

Prevoz mrličev na vse kraje

TRST — Corso šte. 47 (vogal Piazza Carlo Goldoni) — Telefon 14-02.

Zastopstva v Nabrežini, na Opčinah in pri Orehu (Noghere), in v Miljah z razprodajo pogrebni predmetov.

Vozovi z bogato opremo od najenostavnejših do najbolj luksurijskih. — Krasna izbira vencev iz umetnega črta, biserov in porcelane. — Zaloga pravovosčenih sveč lastnega izdelka s prodajo na drobno in na debelo. Vsi pogrebni predmeti so stalno na izbero. — Stalne cene brez konkurence, postrežba točna, splošno pohvalna. — Nočna naročila se sprejemajo v zalogi, ulica Tesa šte. 31, — Telefon. 14-02.

Svoji k svojim!

Največja edina slovenska trrdka

Križmančič & Breščak = Trst

ulica Nuova 37

priporoča slavnemu občinstvu

svojo ogromno zalogo manufakturnega blaga

Najzmernejše cene. Točna postrežba. — Prevzame se delo po naročbi.

Stvari ki ne ugajajo sa zamenjajo takoj. — Angleško volneno blago za ženske obleke, alpagas in različne šofe za bluze in vsakovrstne tkanine volnene v največjem izbora. Perkali, zefirij, panama, satin, oksford in najrazličnejše bombažasto blago. Vsakovrstno telesno, namizno in posteljno perilo. Blago za moške obleke: volneno in bombažasto. — Odeje bombažne in volnene, pogrnjala za postelje, zavese, preproge, volna in žima.

Vsaka drobnarija za šivilje in krojače.

Svoji k svojim!

RESTAVRACIJA

ALLA STAZIONE

Trst, trg pred juž. kolodvorom 3
(Nasproti južnega kolodvora).

Priporoča se slavnemu občinstvu in potnikom, ki potujejo skozi Trst za obilen obisk.

Toči se izvrstno pivo in vino prve vrste.

DOBRA KUHINJA — POSTREŽBA TOČNA

CENE ZMERNE

Lastnik Anton Andrijančič,
bivši vratar hotela „Balkan“.

JOSIP SKUBICH

ima na razpolago

veliko izbero obuval

za gospe, gospode in otroke najmodernejših oblik

Moški čevlji	od K 12 do K 21
ženski nizki	9 " 19
visoki	12 " 24
otroški čevlji	od št. 20 do 25, K 3.80 do K 4.50
"	26 " 28, " 3.50 " 9.50
"	29 " 34, " 8.— " 9.50

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

r. z. z n. z. v Ljubljani

obrestuje banilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez vsakršnega odbirka.

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno naložen denar. Rezervni zaklad: K 700.000

Trgovina z delikatesami in BUFFET CLANCICH

Ul. Torre bianca 32 - TRST - Ul. Torre bianca 32
in švima Santorio št. 4.

Potreže svoji klienteli po najzmernejših cenah (vsakovrstni salami in slanina, klobase svi in razne delikatese).

Toči Dreherjevo pivo ter bele in črna istrska in dalmatinske vina.

Velikanska zaloga izgotovljenih oblek
za moške, ženske in otroke

BOHINEC & C.

Ul. delle Torri 2 — TRST — Ul. S. Lazzaro 17
(za cerkvijo S. Antona novega)

Velikanska zaloga vsakovrstnih najmodernejših oblek, površnikov, dežnih plaščev i. t. d. i. t. d.

Najnižje stalne cene.

Obleke po meri od K 50.— naprej.

OSREDNJA BANKA Piazza Ponterosso 2

čeških hranilnic

Podružnica v Trstu

Obrestuje vloge:

$4\frac{1}{4}\%$ $4\frac{1}{2}\%$ $4\frac{3}{4}\%$ $4\frac{3}{4}\%$ povprečno

povračno obrestovanje

na knjižice na računu in fixne vloge premijne vloge

Vse bančne transakcije.

Uradne ure od 9-12, 2-5.

Izvenredno darilo 1.040.000 kron (Miljon in štirideset tisoč kron). Pri spodaj navedeni trrdki, dobi vsak, za vsakih 5 kron nakupljenega blaga, popolnoma zastoni listek, s katerim je deležen pri žrebanju dobitkov, ki znašajo skupno K 1.040.000 v gotovini, s srečkami, katere so založene v banki (Banca di Credito Popolare) v Trstu. Pomladanska in letna sezona.

Stara in dobro znana slovenska trgovina

Ferd. Dobaušek - Trst

ulica Giosuè Carducci 11,

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih predmetov.

Najkonvenijentnejši v Trstu.

Bogata izbira moških oblek najelegantnejšega kroja, solidnih in po jako nizkih cenah od K 16.— do K 60.— v najnovejših barvah in vzorih, kakor tudi žrnih in modrih. Sprejemajo se naročila oblek po meri. Vsak dan novi dohodi blaga.

Na obroke!

Velika zaloga izdelanih oblek

Velika izbira letnih in zimskih oblek za gospode in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti — Specialiteta v veznji.

Velika izbira volnenega blaga. — Najzmernejše cene.

Adolf Kostoris = Trst

Ul. S. Giovanni št. 16, I. nadst., zraven „Buffet Automatico“ Tel. 251, Rim. II.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Velika zaloga izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke - Konfekcija za dame in deklice. Solidno blago po čudovito nizkih cenah - Ceniki zastoni in franko